

112

**ODBORNÝ ČASOPIS POŽÁRNÍ OCHRANY,
INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU
A OCHRANY OBYVATELSTVA**

25 Kč • ROČNÍK IX • ČÍSLO 11/2010

Ve Zbirohu byla slavnostně otevřena Národní základna humanitární pomoci

Za účasti prvního náměstka ministra vnitra pro vnitřní bezpečnost Ing. Jaroslava Saliyara, generálního ředitele HZS ČR genmjr. Ing. Miroslava Štěpána, zástupců Píseňského kraje, města Zbiroh a těch, kteří se na jejím vzniku podíleli, se 2. listopadu letošního roku uskutečnilo ve Zbirohu slavnostní otevření Národní základny humanitární pomoci.

INTEGROVANÝ
OPERAČNÍ
PROGRAM

S ANCE PRO VÁS ROZVOJ

Pozvaní hosté měli možnost si prohlédnout vybavení a již některý uskladněný materiál v přízemí a v prvním patře budovy a také ukázky soupravy stanů a dekontaminační jednotky na volném prostranství před budovou.

Co bylo na začátku

V lednu roku 2007 převzal Hasičský záchranný sbor ČR od Ministerstva obrany objekt Zbiroh. Základna logistiky Olomouc (Základna logistiky) dostala za úkol postupně v tomto rozsáhlém objektu budovat své skladové kapacity a připravovat další prostory k využití pro jiné součásti HZS ČR. Sklad Základny logistiky soustředil ve Zbirohu v počátku své činnosti skladové zásoby materiálu CO a dále zásoby materiálu pro havarijní a krizové situace, včetně materiálu pro nouzové přežití obyvatelstva.

A přesně v tomto okamžiku, kdy byl soustředěn ve Zbirohu dostatek materiálu, vznikla myšlenka vybudovat v tomto objektu Národní základnu humanitární pomoci, k jejímuž vybudování se ČR zavázala v Konceptu ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020 a která v podobě jednoho centrálního skladu pro příjem, distribuci a manipulaci s humanitární pomocí dosud v ČR chyběla.

Co předcházelo

Jaké prostředky a možnosti měla ČR do této doby

a) v oblasti nouzového přežití obyvatelstva

K zabezpečení nouzového přežití obyvatelstva, zejména evakuovaných osob, budou využívána stacionární zařízení umožňující nouzové ubytování

a stravování. Tato opatření jsou řešena v havarijních plánech krajů.

U HZS ČR pro tyto účely existují mimo jiné i materiální základny humanitární pomoci s kapacitou pro 750 osob, vybavené materiálem a prostředky pro nouzové přežití obyvatelstva. Tyto materiální základny jsou uloženy ve skladech Základny logistiky (Drahanovice, Skuteč, Hluboká nad Vltavou, Kamenice a Vlastislav).

Dále jsou u HZS ČR v majetku jednotlivých HZS krajů mobilní kontejnery pro nouzové přežití; každý kontejner má kapacitu zabezpečení pro 40 osob.

b) v oblasti ochrany obyvatelstva při vzniku mimořádných událostí

HZS ČR v souladu s výše zmiňovanou koncepcí ochrany obyvatelstva začal vytvářet zásoby materiálu a věcných prostředků, jejichž normativy byly stanoveny na základě praktických zkušeností

z různých druhů mimořádných událostí za posledních 10 let.

Vznikly samostatné normativní zásoby materiálu pro zamezení následků povodní a odstraňování jejich následků, dále materiálu při výskytu chřipky ptáků, při vzniku velkých požárů, při vzniku velkých vichřic a v neposlední řadě také normativní zásoby materiálu pro pomoc osobám uvízlým v dopravních kalamitách na dálnicích. Materiál je uložen ve výše uvedených skladech Základny logistiky. Z nich byl a je expedován do zasažených oblastí a předáván cestou HZS krajů nejvíce postiženému obyvatelstvu.

c) v oblasti humanitární pomoci

Humanitární pomoc do zahraničí je realizována cestou Ministerstva zahraničních věcí, cestou Správy státních hmotných rezerv, nevládních organizací, ale i cestou HZS ČR, který v mnoha přípa-

dech uvolnil ze svých materiálových zásob požadované prostředky (stany, elektrocentrály, obuv, nářadí, protipovodňové pytle, čerpadla, požární hadice apod.).

Humanitární pomoc, kterou ČR obdržela od jiných států, byla poskytována různými formami, buď přímo do postižených oblastí, kde tuto pomoc přebíraly orgány samosprávy, nebo do různých rezortních skladů, kde probíhala příprava materiálu a jeho expedice do postižených oblastí. Takovým způsobem HZS ČR využíval Základny logistiky například v roce 2002 k příjmu, uložení a distribuci materiálové humanitární pomoci, kterou ČR obdržela k odstraňování následků povodní ve středních Čechách.

Při shrnutí všeho, co zde existovalo do roku 2010, lze konstatovat, že HZS ČR pro potřeby ochrany obyvatelstva, pro potřeby nouzového přežití obyvatelstva a pro potřeby příjmu (výdeje) materiální humanitární pomoci ze a do zahraničí disponoval hlavně prostředky a materiálem, který byl a je uložen ve skladech Základny logistiky.

Praktické zkušenosti, které HZS ČR a také Základna logistiky nasbíraly při odstraňování následků povodní v letech 2002, 2006, ale také 2009 a 2010, vedly ve svém důsledku k rozhodnutí vybudovat ještě jednu materiální základnu humanitární pomoci, která bude obsahovat stejné normativy materiálu a věcných prostředků jako ty dosavadní, a dále bude plnit i úlohu centrálního příjmu či výdeje zahraniční humanitární pomoci, tzv. národní funkci.

Prostor a objekt, který se dal k tomuto účelu využít, byl k dispozici. Byl to nevyužitý objekt ve skladu Základny logistiky ve Zbirohu, který splňoval nejvíce kritérií – velikost skladovacích prostorů, nenáročnou stavební úpravu, dosažitelnost k základním páteřním komunikacím a také přítomnost velkého množství již skladovaného materiálu pro ochranu obyvatelstva.

Pro realizaci plánovaného projektu bylo rozhodnuto využít i prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie, konkrétně z Integrovaného operačního programu – oblast intervence 3.4. Služby v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik.

■ Výstavba národní základny

V roce 2008 byla zpracována odborná studie proveditelnosti celého projektu, v níž byly shrnuty jednotlivé fáze prvotních průzkumů vytypovaných lokalit, prohlídky vybraných objektů, porovnání charakteristik objektu ve Zbirohu s požadavky kladenými na základnu; dále odhad investičních nákladů na rekonstrukci objektu, odhad investičních nákladů na pořízení dopravní techniky a předpokládaný harmonogram realizace.

Cílem projektu bylo vybudování Národní základny humanitární pomoci, která HZS ČR umožní:

a) efektivně přijímat technickou a věcnou pomoc poskytnutou České republi-

ce, institucím, firmám, občanům a jiným příjemcům, organizovat její urychlené převzetí, rozřídění a případné uskladnění, a dále provádět rychlou, efektivní distribuci dle požadavků do postižených oblastí přímo k obyvatelstvu,

b) zabezpečit efektivní shromáždění, expedici a dopravu věcné a materiální pomoci do zahraničí, zejména expedici do kteréhokoliv státu Evropské unie nebo jinam do zahraničí, kde bude věcné pomoci zapotřebí.

Současně si HZS ČR vytýčil další cíl, mít připraven materiál (normativní zásoby), který může být okamžitě využit k poskytnutí pomoci při vzniku mimořádných událostí, a to jak v rámci ČR, tak i do zahraničí.

Základna bude také zapojena do logistické kapacity Evropské unie.

Po schválení žádosti o podporu ze strukturálních fondů EU byla zpracována celková projektová dokumentace a v listopadu roku 2009 byl objekt předán stavební firmě, která vyhrála výběrové řízení na rekonstrukci budovy.

V roce 2009 byla také pořízena technika pro dopravní a manipulační obsluhu celé základny, a to speciální kontejnerová vozidla s přívěsy, nakládacími plošinami a nakládací motorové vozíky.

Stavebně měl být upraven objekt, který dříve sloužil jako opravna speciální techniky Armády ČR včetně skladových prostor. Záměrem bylo budovu stavebně upravit tak, aby splňovala současné standardy skladování materiálu a aby jednotlivé sektory na sebe logicky navazovaly.

Třípatrová budova, v jejichž bočních částech se nacházejí obrovské haly s těžkými portálovými jeřáby, byla jednoduše upravena tak, aby vznikly čtyři samostatné skladovací sektory o celkové ploše 2500 m². Jednotlivé sektory slouží jednak pro příjem humanitární pomoci ze zahraničí, a dále pro skladování materiálu pro havarijní a krizové situace, který by byl vydáván jak do zahraničí, tak v rámci ČR.

V rámci základny byly vybudovány i ubytovací kapacity pro 16 osob.

Celou budovu je možné vytápět nebo temperovat podle potřeby, pro snadnou manipulaci s materiálem je rekonstruován nákladní výtah.

V pravé boční velkoprostorové hale je připraven k využití portálový jeřáb na kontejnery o nosnosti 20 t, v levé boční hale je prostor, kde jsou parkovány vlastní dopravní prostředky, ale který může zároveň sloužit jako prostor pro příjem materiálové pomoci nebo přípravu materiálu k distribuci.

Pro usnadnění a urychlení nakládky nebo vykládky materiálu byla vybudována venkovní čelní nakládací rampa.

Velký důraz byl kladen na informační a komunikační technologie – základna je vybavena moderní počítačovou technikou, spojení je zabezpečeno jak mobilními prostředky, tak i spojením internetovým, faxovým nebo pevným telefonním.

V době „míru“ je základna obsazena třemi zaměstnanci (řidiči, skladník), organizační řízení zabezpečuje vedoucí skladu Zbiroh. V době „zásahu“, tzn. při vyhlášení mimořádné události (příjem, výdej, doprava materiálové pomoci dle určení), se počítá se zvýšením počtu skladníků a řidičů z řad jak Základny logistiky, tak i z řad Záchraného útvaru HZS ČR.

Závěr

Dobrá věc se podařila. Veškeré záměry byly realizovány. Od roku 2007, kdy vznikla první myšlenka o vybudování Národní základny humanitární pomoci až do roku 2010, kdy byla v listopadu slavnostně otevřena, uběhla velice krátká doba. V této době celý realizační tým obětavě pracoval na uskutečnění tohoto ušlechtilého a veskrze potřebného projektu.

Taktéž stavební organizace vzešlé z výběrového řízení, se zhostily svého úkolu na jedničku a objekt předávaly k používání ve stanoveném termínu a bez nedostatků.

Všichni pozvaní hosté tak mohli při slavnostním otevření hodnotit, do jaké

míry se podařilo splnit základní smysl celého projektu – vybudovat zařízení, které svým obsahem a činností bude v popředí poskytování humanitární pomoci při vzniku mimořádných událostí jak doma tak i v rámci evropského regionu.

„Jsem velmi rád, že se zdejšímu areálu podařilo vdechnout život, jak jsem o tom již před lety uvažoval. Dokázali jsme to zvládnout z prostředků strukturálních fondů Evropské unie a velmi dobře zorganizovat po stránce odborné i procesní. Tím mám na mysli spolupráci institucí, jako je například HZS ČR a Správa státních hmotných rezerv. Zbiroh považuji za ideální místo pro účely soustředění humanitárního materiálu i pro jeho vydávání. Nachází se relativně nedaleko hlavního města a letiště, a také sem byla dislokována rota Záchraného útvaru HZS ČR,“ ocenil realizaci projektu Ing. Jaroslav Salivar.

Ing. Jiří NĚMEČEK,
ředitel Základny logistiky Olomouc,
Mgr. Zuzana CIKHARTOVÁ,
foto Milan VÁVRU

Summary

Production hall fire

In April 2010 a fire of a production hall occurred in the Sigma Lutín Company in Moravia. The production hall was used for processing of plastic waste, and toxic fumes complicated the intervention. Eight fire units and total of 63 firefighters were struggling against the fire, which caused damage of 26 million CZK. s. 4

Fire safety of wind turbines

Wind power stations promote gradually also in the Czech Republic. As a part of their construction, also ensuring fire safety is one of the observed parameters. s. 12

Accidents on underground gas storage

In June this year, as a result of the storm in the Olomouc Region, the underground gas reservoir was damaged, followed by gas leakage. Interference effects of floods and excessive noise caused by escaping gas complicated nineteen-hour intervention. s. 14

Firefighters between aircraft

Ensuring the security of civil aviation is a major task of the Ostrava Airport Fire & Rescue Service. Company firefighters in this international airport are using state-of-art equipment. s. 16

Population protection and the Lisbon Treaty

By adopting the Lisbon Treaty the efforts of some countries to strengthen the European Union's capacity in disaster prevention has increased. This applies particularly to assistance priorities in terrorist attacks, natural or anthropogenic disasters. These activities are yet but also in terms of the treaty facing to the exclusive competences of member states in this field. s. 18

Zóna 2010 Exercise

The Temelín nuclear power plant has become a venue for the Zóna 2010 exercise, targeted to solutions of the consequences of radiation accidents. In the exercise mainly crisis management and IRS bodies were involved. s. 20

Business Continuity Management

Business Continuity Management is a new discipline of management with an emphasis on prevention and emergency response. The main objective is to minimize the impact of emergencies on the general course of a potentially endangered building. s. 23

National Base of Humanitarian Assistance

In the beginning of November 2010 the National Base of Humanitarian Assistance was inaugurated in Zbiroh, Pilsen Region. The Base was build to allow more efficient and faster adoption and transmission of humanitarian assistance in emergencies. The Base is ready to fully participate in the logistical capacity of the European Union. s. 26

Armenia 2010 Exercise

In September 2010, the international rescue exercise took place in Armenia. Theme of the exercise was aimed at the liquidation of a major earthquake aftermath with serious consequences for critical infrastructure. s. 29

Rescue Days 2010

In October this year, German town of Hermsdorf hosted the Rescue Days 2010, an international training in rescuing injured people from crashed vehicles. The event was attended by 500 firefighters from different states, including the Czech Republic. s. 30

Brand in einer Produktionshalle

In einer Halle des Betriebes Sigma in Lutín, die zur Bearbeitung des Plastabfalls genutzt wurde, kam es im April 2010 zu einem Brand. An der Bekämpfung des Brandes beteiligten sich 63 Feuerwehrleute aus acht Feuerwehreinheiten. Der Einsatz wurde durch toxische Abgase erschwert. Es ist ein Sachschaden von rund 26 Millionen CZK entstanden. s. 4

Brandsicherheit der Windkraftwerke

Auch in der Tschechischen Republik setzen sich schrittweise Windkraftwerke durch. Bei dem Bau wird der Brandsicherheit dieser Werke große Aufmerksamkeit gewidmet. s. 12

Havarie am Untergrundspeicher

Im Juni dieses Jahres kam es infolge eines Sturms in der Region Olomouc zur Beschädigung des Untergrundspeichers und nachfolgend zum Gasaustritt. Den neunzehn Stunden dauernden Einsatz haben die Folgen des Hochwassers und der durch den Gasaustritt verursachte übermäßige Lärm erschwert. s. 14

Feuerwehrleute für die Zivilluftfahrt

Der Schutz der Zivilluftfahrt ist eine der grundlegenden Aufgaben des Feuerwehr-Rettungsdienstes des Betriebes Letiště Ostrava. Den Feuerwehrleuten steht die modernste Einsatztechnik zur Verfügung. s. 16

Zivilschutz und der Vertrag von Lissabon

Nach dem Inkrafttreten des Vertrags von Lissabon streben manche Länder nach einer Stärkung der EU-Kapazitäten im Bereich des Katastrophenschutzes auf dem EU-Niveau. Das betrifft vor allen Dingen die Prioritäten der Hilfe in den Fällen der Terroranschläge, der Natur- oder antropogenen Katastrophen. Diese Aktivitäten stoßen aber bisher auch im Sinne dieses Vertrags auf ausschließliche Kompetenzen der Mitgliedsländer in diesem Bereich. s. 18

Übung Zóna 2010

Das Kernkraftwerk Temelín war der Schauplatz der Übung der Organe des Krisenmanagements und des integrierten Rettungssystems. Das Thema der Übung war die Bewältigung der Folgen einer nuklearen Havarie. s. 20

Business Continuity Management

Business Continuity Management ist eine neue Führungsdisziplin, die die Vorbeugung und die Bewältigung der Notlagen betont. Ihr Hauptziel ist die Minimierung der Auswirkungen der Notlagen auf die einwandfreie Funktion eines möglicherweise bedrohten Objektes. s. 23

Nationale Basis für humanitäre Hilfe

Anfang November 2010 wurde die Nationale Basis für humanitäre Hilfe im Städtchen Zbiroh feierlich mit dem Ziel eröffnet, in Fällen von Notlagen effizientere und schnellere Organisation der humanitären Hilfe zu ermöglichen. Die Basis ist für die volle Einbeziehung in die logistische Kapazität der EU vorbereitet. s. 26

Übung Armenien 2010

Im September 2010 wurde in Armenien eine internationale Übung der Rettungskräfte durchgeführt. Das Thema der Übung war die Bewältigung der Folgen eines Erdbebens von großem Ausmaß mit schwerwiegenden Auswirkungen auf die Kritische Infrastruktur. s. 29

Rescue Days 2010

Im Oktober dieses Jahres begrüßte das deutsche Hermsdorf die Teilnehmer einer internationalen Übung zum Thema Bergung verletzter Personen aus verunglückten Fahrzeugen. An der Veranstaltung nahmen rund 500 Feuerwehrleute aus mehreren Ländern teil, darunter auch die Vertreter der Tschechischen Republik. s. 30

Vydává: MV generální ředitelství HZS ČR Kloknerova 26, pošt. příhr. 69, 148 01 Praha 414 • **Redakce:** šéfredaktor - plk. Dr. Jaroslav Vykoukal - 950 819 949; redaktoři - Mgr. Zuzana Cikhartová - 950 819 951, kpt. Mgr. Jana Kemrová - 950 819 947, Mgr. Zbyněk Koukolík - 950 819 950

Sídlo: Kloknerova 26, 148 01 Praha 414, fax: 950 819 969, e-mail: redakce@grh.lzscr.cz

Redakční rada: Ing. Lubomír Pešek - předseda, pplk. Ing. Zdeněk Ráž - místopředseda, doc. Ing. Vilém Adamec, Ph.D., plk. Ing. Petr Berglowiec, plk. Dr. Ing. Zdeněk Hanuška, plk. Ing. Jiří Chalupa, doc. Ing. Josef Janošec, CSc., plk. Ing. Lakis Jordanidis, plk. Ing. Ladislav Karda, plk. Ing. Ivan Kolenák, kpt. Ing. Jaromír Lipovec, kpt. Bc. Zdeněk Ondráček, plk. Ing. Luděk Prudil

Grafická úprava a předtisková příprava: ASPEKT studio, Hájkova 175, 261 01 Příbram I • **Tisk:** POLYGRAF, s.r.o., Modřice 156, 511 01 Tumor

Předplatné a distribuce: Moraviapress, a.s., U póny 3061, 690 02 Břeclav, tel.: 516 205 176, zelená linka: 800 100 314, fax.: 519 321 417, e-mail: 112@moraviapress.cz

Inzerce: Inzerce přijímá redakce • Povoleno MK ČR pod číslem E-132 94 • ISSN: 1213-7057 • Vychází 12 x ročně, cena: 25 Kč, roční předplatné 300 Kč • Redakční uzávěrka: 22. října 2010 • Číslo 11/2010 vychází 15. listopadu 2010 • Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Redakční úprava článků vyhrazena. Články jsou lektorovány.

www.hzscr.cz

Foto na titulní straně: Milan VÁVRŮ • **foto na straně 2:** archiv HZS Moravskoslezského kraje